

Славица Пејовић - Голуб Јашовић
Зорка Стојановић - Славиша Миловановић

ЦРНОМ ВОДОМ НА ДУНАВО

**Славица Пејовић - Голуб Јашовић
Зорка Стојановић - Славиша Миловановић**

**ЦРНОМ ВОДОМ
НА ДУНАВО**

**Мало Црниће-Косовска Митровица
2016**

СЛАВИЦА ПЕЈОВИЋ

КРИК ЗОРЕ

Росу
Док јутра кваси
У бисерје точим

Осмех
Као омчу
Качим
Видокруг
Да
Осветлим

Па дан
Као долап
Котрљам

И у сумрак
Свице
Привијам

Расцветана
Љубав у плетеницу
Уплићем
Ал неверу
Јутру
Не дам

Нит
Беласалу са грла
Склањам

Стопала у трњу
Орошеном
Нек' су ми...

Нек плутају !

УПИС НОВИ, ТЕК

Дуб си

Срцем
Уцртан

Уз мирисе липе
И сновима раним

У ватромет боја
Узбуркан надом

И у симфонију
Нечуј преточен

Па глед само си
Клепсидра док точи

А нити годове
Нижу сребрне

На клупи
Што ослон је

Птицима тек узлетелим
Неумитан позив

Па траје за освите
И упис

Нови!

САН НЕБНИКУ

Одзвања тишина
Тамо
Где жеље стижу

Кочије молитвене
Свет(л)ост
Небнику светлоказ

Тамо,
Тајна је
Испис верним
Недокучив
А срцу сан
Само знан

Јава да буде
А хоће
Јер... Јави се!
У Богојављенској ноћи

АГАПЕ

На длану
Мрвица сам
И
Кап

Упис
У Књизи старославној
Чест и слап
Гладним и жедним

Неверни
Ишћу више
Ни знати им
Да dostatно је

Мудри Трпезу
На трonoшцу
За софром док седе
Виде

И напише се
Сити
Гледа
И Наде те

Јер
Прослов сам
Жртвеник
И Љубав њина

Несана !

У ОКОВИМА СУНЦА

Јутром
Кад очи осјаје
И чују: *Дан је*
Радости моја

Знај,
Биће добро
...Баш добро

Упијаш тад
Маглу
У оковима
Сунца

Чујеш
Пев
Одлетелих птица

И мисли одлутале
Вратиш
Ту
Где све настаје

Осмех бљесне
Па траје
...Траје

Јер скаска је то
Што
Срећ(н)у буди
И у дану кишном

БРЕЗА

Ковитла ветар
Шибље
У пустаре
Трње
На узвис

А посустали
Дамара
Узбурканих
Брези би
Олуји
Што пркос је
Уз шумор
Лишћа свенулог

Ал
Вихор прохуја
Цвркут
Чу се

На ливади
Оцвалој
И даље
Она беласа

Лепотом
Луч не гасне!

МОЛИТВА ДРУГА

Казујем је
Гласом тијим
Њему и Пресветој
За род и пород свој

И ине
Ни више ни мање
Грехом зачете
Са грехом што ходе

Пут њин дуг је
Ход спор
Бреме што носе
тешко...

Себе
У њима видим
Па исповед моја
И њина је

За њих и себе
молим и иштем
Опрост
и благослов

Забран ветру
И стуб
У трагању
И Лутњи

Па са њима
Приходим
Чаши причесној
Трајно...

С надом!

АМАНЕТ МАТЕРИН

Наручје биле
Руке њене
Скут док
Свијале су

И венац
Кад
Невестин
Плеле су

Склопљене
Узданици збориле
Аманет
Немо

*Руке своје не криши
Очи што склопише ми
Крај није
Бисери, не сузе
Око
Да красе ти
И у одмору вечном
Уздарје и миловање
Твоје сам*

Реч
Стам
Поста

Као
И бисери...
И суза...

(С)НАГА

Као несити
А
Достојни ни

Не ..
Ни реч
Поклонити им

Мрвице
Само
Као
Џивџанима
За живот
И воде
Мало

Док
Сахну
Недостојни
Проћи их

Па плаветнилу
Уз молитву
Рођеном
Нествореном
Да реч
Његова буде

Снага
Нагости
и тон !!!

ИСКОРАК ИЗ КРУГА

Нацртати
Сунце...Месец
Поћи им
...Облетети их

Током
Ока
И звука
...Не сагорети

Па
Рукама
Пруженим
...Цвет

Из круга
Таме
Сабране
...Искорачити

Бескрају
Лепотом
Полетети
... У сусрет ...

(О)ГРЛИЦА

Украш
Ил
Оков
Мору отет
Ил небу

За гугут...
Пев
Опој...

Грло
Рам јој
А
Кавез
У трњу

Па лет
клет
А
Обгрљеној
Удах
И уздах

Знамење
Поста
Нежности оробљеној ...

НА ИЗВИРУ

Није жиће лахор
Што чарлија
Гугут птица
Ни нежни акорд
Виолине

Још мање
Пев о вечности

Ромори ..жубори
У гребене бије
Па нестане
А извир тек
Наслут

Па наход њему
Спас је

Лица мије
Каљана
У слапу
Камен спира
Дану поклон

Понорница је ...

БУЂЕЊЕ

Петли
Запевали
А још
Мрак је

Не певали
У зоре
Дугама
Обојеним

Лутали...

Но сад
Кад снови
У зенама
Дањују

А магла је
И
Ветар
Бљесак мути

О ЛЈУБАВИ

Милошћу назваше дарове
И
Благодарјем радовања

Ал како крст распетог носити
И
Венац ловору што не сличи

Дал трпљењем
Са надом узнетом
Ил покором на
Челу орошеном

На путу љубави те
Море упити
ЈовеПраведни
и издржљиви

Како?

ПРИЗНАЊЕ

Признајем
Љубав

Разум што мути ми
Страст буди
Нутрину кида

И
Признајем

Бег
Узвису и зову
Љубави те
Узалудан би

Глас тији загушен би
А руке
Разгореле у миловању
Душу тичу
Пламте
Жељом искона

У предаји
Сласти пустој
Тела уздрхталих
Спасење
Би
Његово и моје

Ил клетва то би !!!

За додир тај
И недодир
Дал опрост да тражим

Ил благослов?

Даљином
спутани
МИ ДИШЕМО!!

БИОГРАФСКА БЕЛЕШКА

Славица Пејовић рођена је 1948. године у Мокрину (Кикинда). Завршила Факултет политичких наука - одсек међународних односа, дипломатије. Током свог радног века обављала је послове директора Центра за културу Пожаревац шест година и 17 година била руководилац библиотеке у Костолцу из које је и отишла у пензију 2009.

Оснивач је Клуба љубитеља књиге „Мајдан“ у Костолцу, и покретач са сарадницима неколико песничких и духовних манифестација које су постале традиционалне: Књижевно духовних сусрета у дане св. браће Тирила и Методија „Костолачка жишка“ и Међународне песничке манифестације „Орфеј на Дунаву“. Иницијатор је покретања часописа за књижевност, културу и науку „Мајдан“ који постоји од 2003. године у континуитету и већ 8 година је она његов главни и одговорни уредник. Њено ангажовање у култури нераскидиво је везано и за сам Клуб љубитеља књиге „Мајдан“ и његове чланове и пренело се и ван самог града Костолца. Успоставила је и контакте и сарадњу са нашом дијаспором и преко часописа представља песнике који живе ван матице. Тако је и сам часопис представљала крајем 2015. године у Амстердаму-у ОШ „Вук Караџић“ и у Паризу у цркви св. Сава у сарадњи са песницима који тамо живе.

Аутор је три публикације: *Библиотека града Костолаца 1953-2003.*, *Каталог књига библиотеке града Костолаца 1882-1944* и *Костолац у огледалу књиге* као и четири збирке поезије *Елегија без одговора* (2013.), *Озар* (2014), *Бит и сање* (2015) и *Испис и струј* (2016). Песме су јој превођене на грчки, македонски, албански и италијански. Добитник је више признања и награда у земљи и Италији. Добитник је Повеље за културу Града Пожаревца и престижних награда за поезију Premio internazionale i nazionale „Citta del Galateo“, Галатоне (Италија) 2013. 2014. и 2015. године а на Премио „Voice di РОЕТА“ , Песаро (Италија) 2015. године, осваја прво место за видео спот песме „Ходочашће“.

Члан је Удружења Књижевника Србије, потпредседник Браничевско – стишке књижевне заједнице Удружења књижевника Србије, председник је Клуба љубитеља књиге „Мајдан“ у Костолицу и главни је и одговорни уредник истоименог часописа за књижевност, културу и науку.

ГОЛУБ ЈАШОВИЋ

ЦРНА ПЕШТЕР НА ЦРНОЈ ВОДИ

Сија Пештер црна
На црној Пешти
На Метоху
Крај Бистрице
А на Метоху
У Пештери
Инок Авакум
На длану
Усахлом руком
Старац
Ужди пловак
Ужегла маст
Обасја у тами
Требник
Другом шаком напипа
Лестве
Ваља му сићи
Старачки
Ниже
У келију
И храм
Брату Исаји
Сутра је
ВАСКРСЕЊЕ

ЗАШТО

Зашто
Само у мом
Завичају
Из Црне воде
Отиче
Бела Бистрица

Зашто
Само око Црне пећине
Паклени Проклетијама
Безизворје бело

Зашто
Само у мојој
Метохији
Исток од запада
Тече

Зашто...

ГАВРИЛУ ПРИНЦИПУ

Гаврило, брате
Нисам био ту
Када си
Златотиском хитаца
У зору
Новога века
На Миљацки
Сковао завет
Као Обилић
На Ситници
Крвљу освештао
СЛОБОДЕ
Клик
Али
Крварим још
У кошуљи ланеној
Твојој или својој
Ситницом и
Бистрицом
И окован светом
Без пресуде
Виности
Заветан чекам
Самртну уру.

ПОМЕН

Изњедреник Даше Шекуларског
Са котила Љеворука Вука
Чобанујем звијезди Даници,
По Паклени измишљаам кладенце.

Дугом појим Дашине чобане
Росом кропим нове мученике:
Панта, Ива, са хладне Бистрице,
Са Ситнице млађаног Новицу.

И младенце Зорана и Бранка,
Млада кума од Живаља Ранка,
Мученика Ћиркова Милоша,
Причешћују небеским млијеком
Видарице с Лима и Бистрице.

СМРТЧЕВИТО ОПСТАЈАЊЕ

Арсеније,
Слушам зборе
Како пук ми на пут крену?
Пита л` зато Саву старог
И Данила Пећког – ишта,
Ил мраморне саркофаге?

Мутавције јесу л с вама,
Одације,
Поткивачи?
Има ли ти коначишта,
Косаница је л` широка,
Крете ли се Троручица?

Што остави Светог Краља?
Сам ће поћи низ Паклену.

Урачвљена прва Рача
Са твојега Коначишта
Кулинама од звоника
У молитви скамењена
И сад снује Сабор свети
И повратак наречени,
А нема те
Да се кренеш МЕТОХИЈИ.

РОДОСЛОВ

Ја син Проклетија
У Метох усађених
Вука Љеворука
И Даше
Шекуларског

Не син

Отац
Који рађа

Земљу

За
Нарамак имена
Уклетих

За родослов
Погрбљен
Мним

ОЧЕ КИРИЛО

У Шилову 2014

Чујем чудо
У земљи Србаља
Бинач Морави
У Изморнику
Човек
Брда помера
Прича се
Пелцером духа
Кладенце рађа
Погледом враћа вид
Радост и мир
Помози Боже
Драганац да нађем
Дивостин и Радостин
Макар
Изгуб да сним
Да помогнем
Оцу Кирилу и братији
Да раздраче трн
Молим се и теби
Драчки
Оче Авакуме.

САН

Како сам само
Упио тугу
Очију
Твојих

Чежњом
Таласаш
Бокоре страсти

Размисли,
Обећај
Изнуди

Песму
Која грлом
Гргори

За мркли
У очима
Сјај

ТРЕН

Жар и чар
Зеница пар
Чвор у круг
Трен и ти

Очи у сплет
Постајем прах
Рођен у трен
Поглед је жар

На крају оста
У жару гар
У нама и сада
Ромиња страх

И БИ ПЕСМА

Помислих
То је песма
То жена
Писмо
Слово
Реч
Од које све почиње
И Бог беше реч
И Она беше реч
Која чека
Стрепи
Слуша
А мени
Ни реч
Ни грло
Ни страх
Архетипски крај
У грлу грч
Безгласје
Безсловље
Само мук
Знојавих књига
Полупразни рафови
Ликују
У очима
Само чам
Само зјап.

НА БИСТРИЦИ, НА ВОДИ СТУДЕНОЈ

Праоци нас нерођене
У темеље уградише

На Бистрици
На води студеној ...

Колевка нам Црна вода
У недрима Проклетија

На Бистрици
На води студеној ...

Нисте вода као вода
Троручица
Чудотворка
Пећаршија, Архангели
Па Дечанског задужбина

На Бистрици
На води студеној ...

Ја и преци нерођени
Код три крста
Расејани
Несабрани

На Бистрици
На води студеној ...

На све стране
Растерани

Нам ПООЋАНИ¹

На Бистрици

На води студеној ..

1) Поођани , односно похођани су најближи сродници који по обичају стају на чело поворке када се полази на крштење, венчање, сахрану и слично.

НА БИСТРИЦИ ВОДОКРШЋЕ

Бог се јави
На Бистрици
Секирици
На оштрици
Ушицама
Млаз пресечен

Бог се јави
На студени
На мрзлини
Код Хвостанске
Студенице
Бог се јави

Бог се јави
Крстолико
Већ се краве
Леденице
Христ са нама
Укућани
Бог се јави...

ПЕСМА

Ја
Сам те
Створио
И оваплотио
У Сан Сребролик
Једне
Чудесне зоре

ФЕНИКС

Осећам
Погледом ме рађаш
Између зеница
У омрклици
Капају трепавице

Хтео сам
Само да будем
Уздах
Насликан као
Шапат врели
Али ме убише
Дрхтаве сузе
У повоју
Тек рођене
На странпутици
Несна

АКО САМ И РОЂЕН

Ако сам и рођен,
Рођен сам кришом.
Гледале су ме
Само једне очи,
Само зенице
Испод трепавица
И нема празнина
Мрклине.

У ваздуху
Клијаху
Сузе.
Све нестаде.
Оста уздах,
САМО
Самртнички шапат
И
Прегршт снова.

Још се чује
Само јецај
На поветарцу
Још нерођен
Рид
СамоЖал
Будућа
Песма.

БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Рођен је лета господњег 1960. у Пећи. У селу Требовићу завршио је осмогодишњу школу и средњу економску школу. Филозофски факултет, Одсек за српски језик и југословенску књижевност, завршио је у Приштини.

Магистарски рад под насловом ПАСТИРСКА ТЕРМИНОЛОГИЈА ПЕЋКОГ ПОДГОРА одбранио је 8. 3. 1996. на београдском Филолошком факултету, а докторску тезу МИКРОТОПОНИМИЈА ОКОЛИНЕ КУРШУМЛИЈЕ на Филозофском факултету у Косовској Митровици.

Од 1. октобра 1987. године почиње да ради као асистент-приправник за предмет Савремени српски језик на Катедри за српски језик и југословенску књижевност на Филолошком факултету у Приштини.

Јануара 2009. године изабран у звање доцента за научну област Српски језик 2. На матичној катедри предаје Морфологију српског језика, Творбу речи и Лексикологију. У децембру 2013. изабран је у звање Ванредног професора за Савремени српски језик и истовремено обавља дужност председника Катедре за српски језик и књижевност.

Основао је и организовао културну манифестацију „Књижевни сусрети Писци и деца“ у Косову Пољу 2003.

године. Исте године основао је Књижевни клуб „Миодраг Петровић“ у Баточини. Члан је Удружења књижевника Србије и скретар Удружења писаца Крагујевца. Сарадник је Института за српски језик САНУ, а на пројектима Института за српски језик САНУ ради више од двадесет година. Био је сарадник-истраживач и на Институту за проучавање језика, културе и историје Срба на Косову и Метохији у Лепосавићу и члан редакције више листова и часописа. Био је, и/или је још увек, члан редакције: Зборника Филозофског факултета у Косовској Митровици, Зборника Филозофског факултета у К. Митровици објављеног поводом 50-годишњице од оснивања факултета, Зборника са пројекта Истраживања српског језика на Косову и Метохији, Саборника у Параћину, Светионика у Краљеву, Хвосна у К. Митровици-Истоку, Гласа Холмије у Беранама. Уредник је Зборника радова у којем се објављују саопштења и реферати са културне манифестације „Књижевни сусрети Писци и деца“ основане у Косову Пољу 2003. године.

Објавио је двадесетак и приредио још двадесет и пет књига о културној и књижевној историји Косова и Метохије, Горње Топлице и Шумадије. У разним научним и стручним публикацијама штампано му је више од две стотине радова. Штампано му је седам књига песама, четири антологије и једна књига кратке прозе.

За свој књижевни и научни рад добио је више награда међу којима је и неколико републичких признања.

ЗОРКА СТОЈАНОВИЋ

ВЕЧЕ БОЖУРА

На пароброду сумрака
Смрт.
Светлост копни.
На Косову пољу.
Минут је цвет,
Минут у коме се
Завршио сваки лет...
Заћутала олуја и камен,
На коме почива цвет.

Дрхтава и чиста
Ватра изнова пламти,
Радост се ничега не сећа
А све дубоко памти.

Ово је вече божура
У коме морем таме,
Пристижу црне лађе
Безбројне и саме.

ДАЛЕКО

Туга,
Истину говоре
Кад смо далеко.

Зато,
Хајдемо на воду,
Где праље испирају
Росу неба
И срца срећних,
Јер, срећа сама
Себе, претиче.

Још су врата отворена.
Чекамо госта
Из двора небеске мајке,
Док у срцу,
Камен светлуца.

ОТАЦ

Миран и тих,
Ни мрава,
Ни птицу,
Ни псовку...
На раскрсници живота
Осмехом
Сунце освајао.
Отварао подрум
Да мудрост попије,
Шљиву запали,
Мобу подигне...
Свему дође
И прође време.
Велика туга,
За моју причу.
У Белом селу,
На брду,
Високи камен
Уз Бога га чува.

**МАЈКО,
КЛАЊАМ СЕ ТВОМ МИРИСУ**

Ти, песмо мог ока,
Мила и једина у души,
Осмехом ми тепаш
Кроз непрегледну
Даљину срца,
Док берем твоје погледе
По сунцу и по роси.

Мој драги цвете,
У болу зоре
И међ ветровима,
Клањам се твоје мирису
И гласу што ме још увек води
Да не залутам.

Величам, те стрепњо,
И шапућем светлост
Сваког тренутка,
Време да зауставим,
Да не малакса глас
На дну живота.

Опрости,
Што сам капима љубави,
Мало више умивала лице,
Које те сада у тишини буди,
И дрхти над твојим дахом,
Да ме не оставиш саму
Међу звездама.

ПОСЛЕ СНОВА

Кад престанем да сањам
Нека будем тишина коприва
Поред реке

Нека ми кукувија буде пријатељ
Псећи лавез песма

Минуле године на длану
Нека носе ветрови
Кроз сутон очеве свирале

Руке песме
Чуваће ме од заборава

Кад престанем да сањам
Желим да будем реч
Ослобођена сећањем.

ПРЕЛАЗАК

Између облака и грања
Лете птице.
Далеке су,
Али греју душу.

Немам снаге,
Да преломим
Тишину,
И нахраним гладне звери.
Руке су ми празне.

Као цвет провирим,
И сасвим неважна
Умрем.

Нека се нико не растужи.
Само сам прешла
Из једне ливаде у другу.

СМРТ

Паук упорно плете
Мрежу
Између ока и срца

И нико није осетио
Наслутио
Мој одлазак

Ни камен
Ни киша
Ни магла једне јесени

РОСНИ СУТОНИ

Сутони на дрекама расту,
И река расте, птице, ветар,
И онај који ми душу
У сјај незнан буди.
Робим непознат глас
У врту два кремена.
Знам, била је овде трешња
И имала сам све:
Зов тишине, белину латица,
Лук светлости над очима,
Као успаванку.
Много корака до тебе,
Моја црна судбино.
Затворила сам прозоре,
Али пролеће се запутило извору,
И осетих да и ја извирем однекуд,
Да течем, и све се промени...
Последњи пут у срцу,
Поток плав, крчаг суза
И сребро кише,
У трену постаде заборав.

УМОРНА ЈАГЊАД

Сама и прогнана лутам.
Тражим очи
И твоју косу,
Прећуткујем песму,
Путеве и путоказе.

Ћутим,
А пуна сам речи,
Које ноћ односи са собом.

Бројим сате.
Сунце ми наздравља
Чашом жеђи и умора.
Уморна су моја јагњад.
Дуго су ме чувала од самоће.

ДУНАВ ПАМТИ

Савезник сна
Црга даљину
На твојим таласима.
Сумњаш у звезду
Да је присвојила
Процветали камен
Успомена.
Варљива празнина
Хладним устима
Пије твоје тајне
И гради бледу земуницу
Између сна и заборава.
Покажи руком звезду
Која краде твој жубор,
И понављај у себи, Дунаве,
Све оно што ветрови памте,
А ноћи записују.
Јутра се сећају свега
Што је било,
А ти слутиш, шта ће бити.

БЕЛЕГ

Не зараста кожа,
Испод утиснутог жига
На патничкој бори.
Памти се прећутана љубав,
И дан осветљеног лика
Кроз храброст,
Да се болу не покори.
Можда је белег пораз,
Који дуго траје.
Овако опстајем,
Другачије нећу,
Јер и птице умиру,
У невреме кад полећу.

ВЕЧНИ ПЛАМ

Реч завичајна, у зеленом рукопису
Пролећне слике, разуме камен.
Говори у његовој ћутњи,
Док у воћњаку,
У цветним крошњама певају косови.

Васељенска, листају се слова
У праскзорју видела,
Док старица из моје приче,
Себе из магле чује.
Само пламичак над Стигом,
Кућу родну осветљава,
И стари орах, кога одавно нема.

Мудрост није у кајању,
Што је сто са отвореном књигом празан.
Мудрост је чути дубоку тишину
Спознати минуле године
И не питати ништа.
Ветар изнад родних њива
Расте у древној истини,
Исписује кругом све гласнију
Линију хоризонта.

Бива мој завичај вечни плам.

ХАЧКАР

Одређена је наша стаза.
Води до хачкара
Да збирамо јаде.
Живот нас ломи.
Свет није оно што
Смо сањали.
Исписујемо име
Поносног Арарата,
Затворених очију,
Мирисом Нара
На бројаници звезда.
Вековни крст у камену
И молитва за ново свитање,
Без мириса паљевине
И љутог дима
Над горким светом.
Божја љубав
Нека нас спаја,
Да нас реч људска
Од мајке времена
Не раздваја.

ДОЗИВАЊЕ

Нестајем у овој песми.
Помозите данас,
Сутра не треба.
Устрелише ми драгог славуја
А љубав беше тек у зачетку.
Ако сте песници,
Одвратите ме,
Од љубавног зова
У ниском лету.
Касно је,
Али нека дође бар неко,
Док гласом не здробим
Чеоне кости.
Испред последње речи већ сам клекла,
И разум ми се мрачи од лажне светлости.

ГРОЗД СЕЋАЊА

Скривена птица
Пева тугованку.
Растем
Из крви
Сетног цвркута
Као наставак сунца
Над Косовом.
Горим
У грозду сећања,
Док црвени божур
Постаје споменик дана.
Пијем здравицу
Кнезу Лазару,
И зори, што хајдучким цвећем,
Повија тек рођено лице.
Нисам јабука заборав
На обали крвотока.
Рукавац сам храбрости
На грудима даљине,
И звоним на вратима слободе
У повечерју трава.

БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Зорка Стојановић, рођена 1963. године у Пожаревцу. Живи и ради као директор и библиотекар библиотеке „Србољуб Митић“ у Малом Црнићу. До сада је објавила пет збирки поезије: „Кад бразде клијају“; „Чекајући свитања“; „Једино имање“; „Певај оком“ и „Крик на длану“

Аутор је монографије 130 година постојања библиотеке „Србољуб Митић“ библиографије радова Милисава Миленковића и библиографије Ане Дудаш. Приредила је Избор из дела Божидара С. Николајевића.

Радове је објављивала у разним књижевним часописима, а заступљена је и у бројним антологијама. Поред поезије пише критике и есеје. Поезија јој је превођена на немачки, италијански и македонски језик.

Члан је Удружења књижевника Србије од 2000. године, и члан Удружења новинара Србије.

СЛАВИША МИЛОВАНОВИЋ

ОДЛАЗАК ИЗ ПЕЋИ

Када сам ја одлазио из Пећи,
Пратиле су ме, само, очи моје мајке.

Моја мајка када је одлазила,
Дошла је цела Пећ да је испрати.

Када је мој град Пећ одлазио,
Нисмо били ту, ни ја, ни моја мајка.

СРПСКЕ НОЋИ НА КОСОВУ

1.

У мени вечито шеваре очи,
И то ме вуче да се прикрадем дому:
За столом моја мајка пришива сочива.
Страх је, да јој се гласови не проспу.
(Старица и не зна, да је страшно, имати прозоре).
Сва су окна, само, бела гнезда.
У једном, моја рука, засађена да проникне.
На зиду, бисаге пуне жита и слободе која расте.
Отац се, погрешно, буди.
Браћа отишла у шуму, да се, као и ја, забораве.
Једино деда што ме весели, спава.

2.

Живим у опсади бедема, у дубоком зарезу метка.
Гладан, као гладан дан, као сахрана камења.
Самом себи друг, самом себи опклада и крв.
А ноћ је, већ давно, обрасла шлемовима жбуња,
И сваки нишани у моју подлактицу срца.
Гомилају се тешке смрти испод планина.
У боји гласа, осећа се, трулеж шињела и ножа.
У зеници челика дувају врели ветрови и падају црне
кошуље.
Вучја је ово ноћ и дивљачки ће умрети на сваки лавез ножа.

3.

Јуче су моме деди вукови разнели кревет.
На том месту, шума сад расте, за споменик тајне.
Нисам крив, за нехат слуха и порекло воде,
За тренутак ћутања, и што је
Моја мајка, скапала крај лонца, гледајући да ме не повреди.

Отац је, кажу, као убод игле, међу заласке времена,
А сада се у њега куну.
Браћа су остала у шуми, заборавивши да се врате.
Од мене, само су сенке срасле,
Па се прича, како ноћу, по селу, кољем вукове.

ОПЕТ У ЈАСЕНОВАЦ, ПОРЕД САВЕ

Да ли Сава ноћас спава, више мутна, но крвава?
Да ли је сита? Поносита? Као мех мехура?
Да ли се гура, гргурава глава, таласава?
Да ли су ноћас, опет, отворена врата мога брата?
Да ли сенка реке плови, да ли кичма и зглобови?
Да ли Сава, ноћас... ћути... да ли слути?

Јасеново, да ли кида недра или је река смех дојиље,
па јој сисе, на плач личе? Да ли се миче, нож кољача...?
Таласања, све су јача, и уши су, пуне јода ...
Ко некада... На сред реке... У обале... и у јаме...
Нису таме. Помрачине то су... И гркљани... На врх ножа,
лежи кожа, мога брата. Да ли Сава, за врат, опет хвата...?

ОЧАЈНА ПЕСМА

Хвата ме магла живота
Вуна времена и
Пепео смрти
Сви су ми даљи путеви сатрти

Хвата ме буђ љубави и страсти
Плесан и коров среће
Све ми је далеко до изнемоглости
Само су ми близу свеће

Језа ме хвата и несан у здравом телу
Све ми је равно као небо
И као вода
Неки то зову крај а ја непогода

Уморио сам се од трке
Смех ме не гони не напада
Све су ми жеље стале у једној шаци
Живот ми више није парада
Живот ми је све ближи животу у раци

Очај ме хвата безвлашће и беда
Пред мојим бићем сви су закони пали
Стао сам други иду ли даље
Или су и они стали

ЈУТРО У ГОРАЖДЕВЦУ

Врисну зрак Сунца, покида ме.
Разби се о прозор, прсну ми у очи.
Остави ожиљак, направи живу рану.
Поцепа ми сан.

Цвркут птица се заплео у крошњу дрвета,
Напунио ми ухо водопадом звука,
И све меље, душу ми откива.

Роса, као прва суза у девојке,
Бистра, слатка, хладна, умива ми лице.
А оно се грчи и кашље, брани се под јорганом.
Још би да украде мало ноћног ткања.

Тргох се.
Удари ме мирис покошене траве.
Не да ми очима сна, цеди ме.
Подиге ме, као вино за причест,
Слатко, одморно, чисто.

ПРВИ ДАН НА МОРУ

Јутро кида кисели хлад смокве.
Сунце обесило капке и суво капље.
Зрикавци стружу ситну поњаву тишине.
Сазрева дан и жути, као бело зрно грожђа.

У даљини гори море. Мирише јастог.
Од синоћ пијани чамац, прилегао на воду и љуља се
Као Месечев прозор, који је путовао, сву ноћ, са мном.
Блед, испијен, искривљен и тешко, тешко сам.

Подне је. Бели крш планине уронуо у сиво мастило неба.
Сагорева талас црвеног жара, Сунце пече, уједа.
Цепа зелену хаљину смокве.
Кораца беже ивицом обале. Све је клонуло.

Лопатице рамена се укопале у бљутави мирис песка.
Бела рука жене оставља ми траг на лакту.
Покоси ме пенушави откос воде,
Док тело, полако урања, у слано тесто мора.

Први је дан.

ИГРА РУСАЛКИ НА ПРОКЛЕТИЈАМА

Зри пољубац у крошњи загрљаја.
Прамен злата заомчио руке и рамена.
Прска керамика страси у откосу.
Пада зелено иње траве у локви.
Ржу бели врхови магле планином.
Лонац озона нам затворио очи
У сребрну крљушт Месеца.
Омеђио зној ледником и клеком,
Па капље бели нарезак росе.
Све се стопило у јеку дубодолине
И исконски врисак примата у игри.

ПОПОДНЕВНИ САН НА ПЛАНИНИ РУСОЛИЈИ

Ошину ме зелена сабља клеке
Удари бледи опијум четинара по лицу
Ноздрве се напнуле животињски сикћу
Очи харају шумом траже извор страсти
Уши се у маглу претвориле па попут птице
Ковитлају крилима сна
Све је набрекло од мириса
Ја бих да испљунем врх планине али ме гране
Заудиле сутоном и стежу даве
Ваздух ми се сав претворио у грч
Као да је неко мој загуслао лавежом шуме
И бацио модру секиру у залазак
Па све мирише на восак и жуту смолу пчеле

СЕКИРА

Први пут када сам узео секиру
Нико није плакао
Само ја
Због ноге

Други пут када сам дохватио секиру
Плакали смо комшија и ја
Он због воћњака
Ја због батина

Када сам замахнуо секиром
Трећи пут
Сви су плакали осим мене
Али ја од тада више немам љубомору

ПЕСМА О СИМОНИДИ

Немој више да ме соколиш, да ме нудиш.
Моја жеђ је као снага облака, провална.
Могу да ми се пуне калуђери страсти,
да зађу у плодне баште бунара,
да се испрсе као сноплје око твоје косе.

Немој да ми подмећеш дан за узглавље.
Ноћ је давно удавила муње и вихорја.
А све што имам, као крик да имам, у дрвеће пуца.
Ја, прободен сам медвед, у поларној боји.
Не знам да ли живим, ти посумњај жива.

Не хапси ме вриском, ни потомком бола,
стазом твога бока, ко испосник жеђи.
Не хватај ме ћутњом, ни планином водом,
неком модром реком или дубином страсти.
Не ждери ме снагом, не крчми ко цркву,
све што смем са тобом, ко курјак је.

О ТЕБИ ПЕСМА

И цреп се нагледао твога гласа.
Сада, у багрем, цветају слутње руку.
Најтежи грч ока испада с прозора јутра и ћути.
Сазрео у буђи, ветар те односи помами.
На дрвећу, расплићу те птице, зарасле у надлактицу.
Ја, свијен у спутани шапат клијања, нестајем.
Са рамена скидам згуснути дрхтај руке, која те прати.
Опомиње мој лик на крило птице, још снено, у мочварном уху.
Труни пут, којим су цветали, корак и нада.
Птице, ни последњи уздах не дају, да у зденац разлијем.
Хладне од јутра једне гране, у прозор, крик кљуну.

ГДЕ САМ ТЕ ТО, ЈА ИЗГУБИО

Да те нису, воде однеле, водотоком својим, у врзине и врбаке?

Да те магле, нису, измаглиле, у мекоћу свога млека,
у чемпресе и тополе?

Ветрови да те нису, у повој повијали, несташлуком песме своје?

Кише да те нису, сузама својим дојиле, као дојиља одојче?

Да те муње и громови нису љуљали, у љуљашци беле ватре?

Сунце да те није пржило, жаром свог уздаха и кашља?

Да те нису траве миловале,
као моја рука и моје око гладно?

Да те снегови, слатки и хладни, нису у трагове свога мрза,
модро, заледили?

А нису, него ми се само чини, да те је негде,
кап моје жеље затурила, па кашљеш нехајно,
по давној прашини.

ДА ЗНАШ, ДА ТЕ ЈОШ ПАМТИМ

Волео сам те, као животиња, нагоном пуним радости и бола.
Волео сам те целу, и волео сам те до пола.

Љубио сам те бојом цвећа, мирисом воде и убодом пчела.
Била си ми жеља моја црна, и жеља моја бела.

Сањао сам те укусом муње, сном ледника топио и лети и зими,
а дошла си спектром Месеца и по плими.

Грлио сам те као ветар благ, и као ветар који цепа, кида, руши.
Све сам то, као градитељ радио, јер си била моја, у срцу, у души.

Само, да те заборавим не смем, не умем. Био бих злочинац,
хајдук и убица.
То да урадим, убиле би ме, све моје песме, и мени,
нека драга лица.

Па те памтим као чергу, као ватру, и као небо, бело и плаво.
Памтим те, како те сањам, ма, памтим те шашаво.

ПОЗНАТА СТВАР ИЛИ ПРЕПЕВ

Ноћас сам
Појио вука, на твојој води.
И где, чуда!?
Кад су се срели вук и вода,
Десила се незгода.
Свашта је ту било, и рвања, и вике,
И зноја без мотике...
И тако, кад су се срели, мој вук и твоја вода,
Десила се незгода.
Не, није смак света,
Сад незгода улицом шета,
И има две руке, две ноге и два ока,
Као извор дубока.
Ево, поново те гледам, зверски.
Ти си ми драга и твоја вода,
И једва чекам, да се деси, нова незгода,
И да иста почне, улицом, да шета.

ПРВА ЉУБАВ МОЈЕ ДРУГАРИЦЕ СЕКЕ

Негде, давно у даљини, ти си била неки зарез
И нека моја светла тачка.
Све што сам имао с тобом,
И сама знаш да није била, ни грешка, ни пљачка.

Ако сам те крао, крао сам те дахом и телом.
Док су моје руке висиле на теби,
Очима си ми говорила:
Не дирај, узми, загреби!?

А ко не би? И будала и умник.
Док те гледам брдовиту, голу, на песку,
И Месец би те дотакао граном врбе и бора.
Узео би и младу леску.

Ноћ би, и сутон, и повечерје, и шум реке.
Сви би те хтели, али те ни у лудилу, не дам.
О, Боже, скамени ме у камен,
Да овај свети земљопис лепоте, само ја гледам.

Руке су ми биле тамо, где их обично нема,
Милујући твоју дојку и твоју сјајну косу,
Док нас је река водила својим таласима,
У пени и топлом заносу.

И све тако, узводно, у ритму, ишао сам до Црне пећине,
Где моја и твоја река извире.
И више није било мрака, песка, тишине. Одједном, све је пукло.
Усне су наше, као у свађи, почеле да се мире.

И потече вода. Тако и данас, Бистрица тече. Сви кажу, од суза.
Ми знамо да је то срећа нашег зноја.
А пече ме нешто, у срцу, у души; страх ме да не пресуши,
Јер Бистрица није ни кап, ни вода; љубав је то, љубави,
моја и твоја.

Ти ниси долазила пешке. Моје су руке ишле према теби,
И моја су те колена преко реке носила,
Док су пијани кленови засецали воду.
Чак те је и једна пастрмка просила.

Не, ту ништа није пало. Суза је само једна клизила
Низ твоје лице и тело, правећи реку и спруд,
Не знајући, да је доле, низводно,
Чека страшни, патријаршијски, црни дуд.

Нека чека, и треба да чека, јер ја још не знам,
Да ли је то била коса твоја, твоје очи и твоје лице,
Или је то била моја љубав,
И љубав моје реке Бистрице.

Сунце се пијано дави у процеп клисуре.
Ти си, по води и песку, просула, млечно беле груди.
Све је у трансу: ја , птице и рибе, борови и врбе ...
И млади Месец, као успаљен пастув, луди.

БЕЛЕШКА О ПИСЦУ

СЛАВИША МИЛОВАНОВИЋ рођен је у Гораждевцу, Гимназију завршио у Пећи, Економски факултет у Нишу.

Објавио је књиге поезије: "Мој оквир за слику" (2012), "Оквир за замку" (2012) и „ Не трчи, просућеш ми речи“ /превод на немачки језик/ (2014).

Заступљен је у зборницима и антологијама поезије: "Поезија младих" (1977), "Чувар светлости" (1988), "Хвостански круг" (1996), "Свитак над Лепеницом" (2012),

"Антологија косовско-метохијске поезије 1960 - 2010" (2012), "Проклетије појем" (2013), „Лепеничко ђурђевдарје“ (2015), "Прогнани орфеји“ Антологија српске избегличке поезије (2015), „Дунавски драгуљи“ (2015), „Пећ у песмама“ (2016). Живи у Крагујевцу.

САДРЖАЈ

СЛАВИЦА ПЕЈОВИЋ

Крик зоре	7
Упис нови, тек	8
Сан небнику	9
Агапе	10
У оковима сунца	11
Бреза	12
Молитва друга	13
Аманет материн	14
(С)нага	15
Искорак из круга	16
(О)грлица	17
На извиру	18
Буђење	19
О љубави	20
Признање	21
Биографска белешка	23

ГОЛУБ ЈАШОВИЋ

Црна пештер на Црној води	27
Зашто	28
Гаврилу Принципу	29
Помен	30
Смртчевито опстајање	31
Родослов	32
Оче Кирило	33
Сан	34
Трен	35
И би песма	36
На Бистрици, на води студеној	37

На Бистрици водокршће	39
Песма	40
Феникс	41
Ако сам и рођен	42
Биографска белешка	43

ЗОРКА СТОЈАНОВИЋ

Вече божура	47
Далеко	48
Отац	49
Мајко, клањам се твом мирису	50
После снова	51
Прелазак	52
Смрт	53
Росни сутони.....	54
Уморна јагњад.....	55
Дунав памти	56
Белег.....	57
Вечни плам	58
Хачкар	59
Дозивање	60
Грозд сећања	61
Биографска белешка	62

СЛАВИША МИЛОВАНОВИЋ

Одлазак из Пећи	65
Српске ноћи на Косову	66
Опет у Јасеновац, поред Саве	68
Очајна песма	69
Јутро у Гораждевцу	70
Први дан на мору	70
Игра русалки на Проклетијама	72
Поподневни сан на планини Русолији	73
Секира	74
Песма о Симониди	75

О теби песма	76
Где сам те то, ја изгубио	77
Да знаш, да те још памтим	78
Позната ствар или препев	79
Прва љубав моје другарице Секе	80
Биографска белешка	82

Славица Пејовић – Голуб Јашовић
Зорка Стојановић – Славиша Миловановић
ЦРНОМ ВОДОМ НА ДУНАВО

Уредници
Зорка Стојановић
Голуб Јашовић

Издавачи
Библиотека „Србољуб Митић“ Мало Црниће
Књижевно друштво Косова и Метохије

За издваче
Зорка Стојановић
Голуб Јашовић

Технички уредник
Валентина Ковачевић

Рецензенти
Проф. др Зоран Павловић
Новица Соврлић

Коректура и лектура
Дражен Јашовић

Дизајн корица
Предраг Марковић

Штампа
Униграф, Ниш

Штампано у 200 примерка

